

[Maisted]

Jeg vil håbe, at industriministeren vil følge et så godt råd, som Ludwig Erhard i sin tid efterlevede.

Rahbæk Møller (SF):

De produktive erhverv har vist en vigende tendens i de senere år. Dette er der i sig selv ikke noget odiøst i. Den industrialiserede verden er i vidt omfang forsynet med forbrugsgoder, og behovet for produktionen er derfor i betydelig grad reduceret til erstatning for det, der udskiftes. Denne udvikling vil fortsætte, medmindre en økonomisk udvikling i den tredje verden skaber nye markeder for den rige verdens industri. Til gengæld for stagnationen i de produktive erhverv er servicefagene ekspanderet – både de, der traditionelt hører til i den private sektor, og de offentlige servicefag.

Som sagt er der ikke i sig selv grund til at beklage denne udvikling. Både de svindende ressourcer og den vestlige verdens gode dækning med industrivarer gør, at denne udvikling er både naturlig og ønskelig. Men udviklingen har rejst nogle specielle problemer for Danmark. Serviceydelse kan kun i begrænset omfang eksporteres, og det er derfor nødvendigt, at Danmark i en årrække oparbejder en større eksport end import, dels for at betale den gæld, vi har oparbejdet, dels for at finansiere vores energiimport, indtil vi kan gøre os i hvert fald næsten uafhængige af importeret energi.

Det er langt fra nogen let opgave at skulle forøge afsætningen på et i forvejen vigende marked. Opgaven lettes ikke af, at vi skal holde importen nede, samtidig med at vi genopretter beskæftigelsen. Opgaven lettes heller ikke af, at alle vestlige lande forsøger at føre lønpolitik, så markedet bliver endnu svagere. Det er derfor nødvendigt, at de midler, der benyttes, er præcist valgt.

Der anvendes ganske store beløb til erhvervstilskud her i landet. Ud over de direkte tilskud gives der omkring 10 mia. kr. årlig i form af indirekte tilskud via skattesystemet. Det drejer sig om ordninger såsom bygningsafskrivninger, nedskrivning på varelager, forskudsafskrivninger m.v. Det er mildest talt en upræcis form for tilskud. Det er helt tilfældigt, om de har en fornuftig virkning eller ikke. Mange af midlerne har formodentlig

ikke stort anden virkning end at medføre et merforbrug hos modtageren.

Det var derfor glædeligt, at vi før jul fik afskaffet en af ordningerne, nemlig det ekstraordinære investeringsfradrag. Vi har også bemærket, at der i regeringens lovkatalog er nævnt muligheden for en begrænsning af bygningsafskrivningen og nedskrivning på varelager. Vi kan kun opfordre regeringen til at fortsætte ad denne vej – men naturligvis forudsat, at der samtidig med afskaffelsen af disse indirekte generelle tilskud opbygges et system af selektive og direkte erhvervstilskud.

Også de eksisterende ordninger med direkte tilskud trænger til en revision. Som eksempel kan jeg nævne K-låneordningen. Det er givetvis en af de fornuftigste af de nuværende ordninger, men den burde udvides, så den ikke alene blev givet til eksporterende, men også til importkonkurrerende produktion. Det er fuldt ud lige så nyttigt for betalingsbalancen at formindske importen som at forøge eksporten, og det er de færreste virksomheder, der er i stand til direkte at starte en eksport. Som regel starter man afsætningen på hjemmemarkedet. Den væsentligste virkning af begrænsningen til eksporterende erhverv er formentlig, at større virksomheder favoriseres, medens de små lades i stikken.

Det siges ofte, at styrken i den danske industri ligger i strukturen med de mange forholdsvis små virksomheder og den fleksibilitet og forholdsvis større beskæftigelse, det giver. Det er utvivlsomt rigtigt, men der er mange tendenser, der gør livet hårdt netop for små og nystartede virksomheder. F.eks. er pengeinstitutterne blevet stærkt centraliseret i de senere år, og de store banker, der næsten helt dominerer kapitalmarkedet, har langt mindre kendskab til og mindre forståelse for de mindre virksomheder end tidligere tiders lokale banker og sparekasser. Det er derfor væsentligt, at den statslige støttepolitik får en sådan udformning, at de små virksomheder ikke diskrimineres.

Ministeren forklarede i sin tale, at rentebyrden er af mindre betydning for erhvervslivets omkostningsniveau. Det er muligvis rigtigt ved en gennemsnitsbetragtning, men det gælder i hvert fald ikke for nyetablerede og ekspanderende virksomheder; dér er den høje rente netop meget tyngende.

Der er også behov for en øget kontrol med kapitalformidlingen. En alt for stor del af de